

Tisdagen den 15 september

Kl. 14.00–15.13

§ 1 Riksmötets öppnande

Riksmötets öppnande

Program för öppnandet har fogats som bilaga till detta protokoll.

Anf. 1 TALMANNEN:

Jag hemställer om att Hans Majestät Konungen förklarar riksmötet öppnat.

Anf. 2 HANS MAJESTÄT KONUNGEN:

Herr talman! Ärade ledamöter av Sveriges riksdag!

I dag samlas vi åter. Jag känner alltid ett stort allvar när jag står här för att förklara riksmötet öppnat. Ni valda ombud för Sveriges folk ska nu med förnyade krafter gripa er an er grannliga uppgift. Framför er ligger ett ansvarsfullt arbete. De beslut ni fattar kommer att påverka villkoren för många i Sverige, nu och i framtiden.

De senaste veckorna har antalet människor på flykt ökat dramatiskt. Det är en tragedi som har berört oss alla känslomässigt. Det har skapat en ny medvetenhet om livsvillkoren för de människor som har tvingats lämna sina hem, en insikt om vad det innebär och som vi tidigare inte förmådde ta till oss. Vi ser en folkvandring bort från ofred, under farliga omständigheter och där små barn håller sina föräldrar hårt i handen. Det är en oväntad utveckling som för bara några år sedan var svår att förutsäga.

Inte sedan slutet av andra världskriget har så många människor varit på flykt. I år har vi uppmärksammat att det är 70 år sedan andra världskriget tog slut. Den tragedin har i hög grad format tillvaron för flera generationer i vår del av världen.

Hur kommer världen att se ut om 70 år? Hur kommer den att se ut för våra barn och barnbarn år 2085? Hur svårt är det att spå om framtiden? Det inser vi om vi ser efter vad man trodde om framtiden för just 70 år sedan, 1945. Vid krigsslutet sa en krigstrött värld: Aldrig mer krig! Det nybildade Förenta nationerna sågs som en garant för världsfred. Det fanns en tro på framtiden, inte minst tack vare alla nya innovationer som hade följt i krigets spår: reoplan, penicillin, radar, datorer och syntetiskt material.

I efterhand ter sig många av efterkrigstidens framtidsversioner naiva. Det blev inte som man trodde då. Sveriges behov av datorer till exempel visade sig vara större än de totalt en eller två som man då trodde skulle vara fullt tillräckliga.

Hur ska vi då kunna förbereda våra barn och barnbarn för en framtida värld som vi inte vet så mycket om? Jo, vi kan förbereda dem för att kunna hantera förändring. Det enda vi vet säkert är att världen kommer att fortsätta att förändras.

I en globaliserad värld måste vi utbilda kommande generationer till världsmedborgare. Vi kan bland annat ge dem kunskap om olika samhällsskick, andra kulturer, språk och religioner och en förståelse för hur samhällen och kulturer har vuxit fram och förändrats. Vi kan förmedla vår långa tradition av demokrati och mänskliga rättigheter som en självklar grund för vårt samhälle.

Vi kan också tala om vissa grundregler för all mänsklig samvaro, som att vara toleranta, hänsynsfulla och visa medkänsla. ”Allt vad ni vill att människorna ska göra för er, det ska ni också göra för dem.”

Albert Einstein lär ha sagt att han aldrig oroade sig för framtiden eftersom den kommer tids nog. Men det finns all anledning att fråga: Vilken framtid vill vi ha? Den frågan gäller kanske särskilt er, ledamöter av Sveriges riksdag.

Framtiden är ett land som inte har någon karta. Men många av de beslut som ni fattar här i Sveriges riksdag lägger ett vägnät på vilket vi kommer att färdas framåt.

Alla vet att vi också står inför stora utmaningar när det gäller vår miljö och att våra barn och barnbarn kommer att ställa oss till svars för hur vi tog oss an denna uppgift.

När det gäller vår miljö befinner vi oss nu i ett avgörande skede. Våra naturresurser är inte oändliga, och varningssignalerna är många. Det finns fortfarande tid att ställa om till ett hållbart samhälle. Men det kräver handling nu.

Mot den bakgrunden ser vi fram emot det klimatmöte som snart ska hållas i Paris, COP 21. Låt oss hoppas att detta möte leder till varaktiga framsteg och att vi i Sverige kan lämna viktiga bidrag i det arbetet.

Herr talman! Hur flyktingsituationen ska kunna hanteras är ett gemensamt ansvar. Det finns en stark vilja att hjälpa till, att vara medmänniska. Låt oss ta fasta på denna känsla och gemensamt söka finna lösningar för att hjälpa människor i nöd. Kanske har denna nya insikt i Sverige gjort att vi har kommit varandra lite närmare.

Herr talman! Ärade riksdagsledamöter! Jag vill med dessa ord önska er alla valda ombud för Sveriges folk kraft och visdom i ert ansvarsfulla värv för att föra vår nation vidare in i framtiden. Vi hoppas på en för Sverige gynnsam utveckling och för alla de människor som bor, lever och verkar i vårt vackra land. Vi kommer att följa ert arbete med stort intresse och engagemang under det nya arbetsåret.

Med dessa ord förklarar jag härmed 2015/16 års riksmöte öppnat.

Anf. 3 TALMANNEN:

Jag hemställer om att statsminister Stefan Löfven avger regeringsförklaring.

Anf. 4 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S):

Eders majestäter! Eders kungliga högheter! Herr talman! Ärade ledamöter av Sveriges riksdag! Vad ska den blågula flaggan symbolisera? När polariseringen ökar och oron sprids behöver vi samla oss kring vilket Sverige vi vill ha. Vad vill vi berätta för våra barn och barnbarn om det samhälle som de växer upp i? Vad vill vi beskriva när vi åker utomlands och får frågor om vårt land? Vad vill vi att Sverige ska stå för?

Jag tror på ett Sverige som vi skapar tillsammans som är något större än en sammanslutning av människor på en geografisk yta och som är en gemenskap där vi känner ansvar för varandra, där människors engagemang och vilja till arbete är det som bygger samhället starkt, där vi välkomnar människor som flyr undan krig och förtryck, där ingen lämnas efter, men där ingen heller hålls tillbaka – ett öppet Sverige där vi strävar både efter att ha de mest högteknologiska företagen, spetsforskning, miljöteknik i den absoluta framkanten och efter att bli det mest jämlika och jämställda samhället i världen.

Ett sammanhållet och solidariskt samhälle är en förutsättning för ett rikt och välmående land.

Sverige ska vara ett land i arbete. Investeringar görs nu i nya bostäder och infrastruktur, i företagande och i att utbilda människor till jobb. Så pressas arbetslösheten tillbaka.

De stora behoven i svensk skola möts nu med investeringar i lärarkåren, fler anställda, mindre barngrupper och en jämlik skola. Så kan kunskapsresultaten höjas.

Klimatomställningen skyndas nu på, för att det är nödvändigt för planetens framtid och för att det stärker vår konkurrenskraft och livskvalitet. Så tar vi tåten i klimatarbetet.

Detta är vårt gemensamma framtidsprojekt. Så bygger vi ett Sverige att vara stolt över.

Riksdagens partier ingick under det förra riksdagsåret flera viktiga överenskommelser. Nu finns en bred enighet kring bland annat budgetprocessen, försvaret, vapenexporten, betygen, presstödet, amorteringskraven för bolån och militära insatser i Mali och Irak, samt ett fortsatt gott samarbete kring pensionssystemet. Det är en styrka för vårt land. Samarbetsregeringen vill inledningsvis rikta ett tack till alla som konstruktivt medverkat till dessa överenskommelser.

Herr talman! Säkerhetsläget i vår närhet har försämrats. Den ryska aggressionen och destabiliseringen av Ukraina är den allvarligaste utmaningen mot den europeiska säkerhetsordningen sedan det kalla krigets slut. Rysslands illegala annektering av Krim är ett brott mot folkrätten – gränser får inte ändras med våld. Stödet till Ukraina fortsätter, såväl politiskt som ekonomiskt.

Ett modernt totalförsvaret skapas för att möta de utmaningar som följer av det förändrade säkerhetspolitiska läget. Den blocköverskridande över-

enskommelsen lägger grunden för försvarets framtida inriktning. Försvarsanslagen höjs, och den militära förmågan ökas successivt. Samtidigt fördjupas våra internationella samarbeten. Det svensk-finska samarbetet har särskild prioritet. Den svenska militära alliansfriheten tjänar alltså vårt land väl.

Ett brett arbete påbörjas för en tydlig politik för Sveriges säkerhet. Hoten mot vår säkerhet är föränderliga och mycket komplexa. Terrorism, digital sårbarhet, epidemier och klimatförändringar är exempel på nutida hot. Flera partier bjuds in att delta i detta arbete.

Sveriges kandidatur till FN:s säkerhetsråd är ett konkret uttryck för regeringens vilja att ta ett större ansvar för fred och säkerhet. Sverige ska verka för ett aktivt konfliktförebyggande arbete med tidiga insatser. Ansträngningarna för att lösa pågående krig och konflikter måste intensifieras. För att nå en tvåstatslösning mellan Israel och Palestina måste direkta förhandlingar inledas.

Också de humanitära insatserna måste förstärkas och effektiviseras. Sverige fortsätter att vara en av världens största givare av humanitärt bistånd, och vi ska vara en stark röst i världen för frihet, fred, mänskliga rättigheter och solidaritet.

Kriget i Syrien fortsätter att orsaka ett enormt mänskligt lidande. Regeringen fördömer Asadregimens omfattande attacker mot civila och Isils barbariska övergrepp. Särskilt upprörande är det systematiska våldet mot kvinnor och barn. 250 000 människor har mist livet. Ett ökat tryck på Asadregimen och de stater som stöder den krävs för att nå en politisk lösning.

Sverige vill att EU samlar sig till en mer aktiv och pådrivande roll, i kontakt med länder i regionen, och konstruktivt stöder FN:s sändebud för Syrien. Sverige vill se att en internationell kontaktgrupp bildas med USA, Ryssland, regionala parter och EU för att främja FN:s ansträngningar – och det brådskar. FN:s säkerhetsråd och dess stormakter måste ta sitt ansvar och få ett slut på detta blodbad.

Miljoner människor flyr undan kriget. Fler länder måste göra mer för att erbjuda människor skydd. Sverige ökar stödet till FN:s flyktingkommisariers hjälpinsatser på plats, och räddningsinsatserna på Medelhavet fortsätter. Lagliga vägar för att söka asyl måste finnas.

Sverige står upp för asylrätten. I tider av kris är den som allra viktigast. Den som flyr från krig och förtryck ska kunna få skydd i Sverige, och den som saknar skäl att stanna får återvända. Sverige har en reglerad invandring.

Ansvar för asylsökande måste delas. Det gäller i EU, mellan EU:s medlemsländer – inget land ska smita undan sitt ansvar. Det gäller i Sverige, mellan kommunerna – ingen kommun ska kunna smita undan sitt ansvar.

Många människor gör i dag viktiga insatser. Det är lärare som gör sitt yttersta för att ge barn en ny start i Sverige, det är fotbolls- och bandytränare som välkomnar nya spelare i laget och det är volontärer som hjälper till med läxor. Så kan dagens nyanlända, precis som de som en gång kom hit på flykt från diktaturens Chile eller kriget på Balkan, snabbare bli en del av vårt samhälle och vara med och bygga Sverige. Det är insatser regeringen hyllar.

Jag kommer att kalla till en nationell samling – Sverige tillsammans – för en ännu bättre etablering. Kommuner, regioner, civilsamhället, idrottsrörelsen, trossamfund, myndigheter, näringsliv, fackföreningar med flera bjuds in för att ta fram de bästa lösningarna för ett starkt svenskt mottagande.

I många kommuner är situationen ansträngd. En stor satsning genomförs därför för snabbare etablering. Kommunerna ges ökade resurser för att förbättra svenskundervisningen för vuxna och skolgången för barn och unga, och den statliga ersättningen för mottagande av nyanlända höjs rejält. Ersättningen för ensamkommande barn och unga anpassas så att den blir mer förutsägbar och kostnadseffektiv.

Alla vuxna som kommer till Sverige ska få arbeta och göra rätt för sig. Svenskundervisningen ska börja redan på asylboendet, och en validerings-satsning görs för att snabbare identifiera människors kompetens. Snabbspår in på arbetsmarknaden utarbetas. Så kan de människor som flytt krig och förföljelse påbörja ett nytt liv. Så står Sverige bättre rustat för den demografiska utvecklingen. Så blir det som nu är en utmaning en tillgång för Sverige.

Anna Lindh påminde oss om varför EU en gång skapades: ”Stater som i generationer bekämpat varandra, skulle med ekonomiskt samarbete och vardaglig sammanflätning förhindra väpnade konflikter i Europa. Krig är osannolikt mellan länder som är ömsesidigt beroende av varandra – ekonomiskt, socialt och politiskt.”

Flyktningkrisen, den ekonomiska krisen i Grekland och den kommande folkomröstningen i Storbritannien utmanar på olika sätt det europeiska samarbetet. Sverige arbetar för ett starkt och sammanhållet Europa där fler jobb skapas, där jämställdheten ökar och där klimatpolitiken är ambitiös.

Lika lön för likvärdigt arbete enligt lagar och avtal i arbetslandet är en princip som ska gälla i hela EU. På svenskt initiativ driver nu flera länder på för att den fria rörligheten inte ska kunna användas för att kringgå nationella lagar och kollektivavtal. Så kan ett medborgarnas EU skapas – ett EU som visar sin nytta i människors vardag.

Herr talman! Hårt arbete ligger framför oss. Under flera år har svensk produktivitet och konkurrenskraft sjunkit. Underskotten i statens finanser har vuxit. Arbetslösheten har ökat. Klyftorna har vidgats. Skolresultaten har fallit. Miljöarbetet har prioriterats ned. Men nu har arbetet inletts för att vända utvecklingen, och målet är högt ställt. Sysselsättningen och antalet arbetade timmar ska öka så att Sverige år 2020 når EU:s lägsta arbetslöshet.

En ansvarsfull ekonomisk politik är grunden. Ordning och reda i de offentliga finanserna är en förutsättning för fler jobb och en hållbar finansiering av välfärden. Kortsiktiga skattesänkningar får stå tillbaka till förmån för långsiktiga investeringar, och underskotten betas av. Steg för steg ska jobb målet nås genom Sveriges nya jobbagenda, och den består av tre delar.

Den första är framtidsinvesteringar. En stor bostadspolitisk satsning genomförs. Ett investeringsstöd riktas mot mindre och energieffektiva lägenheter, och en särskild stimulans införs för att snabbt uppföra fler studentbostäder. En byggbonus riktas till kommuner där det byggs nya bostäder.

Järnvägs- och vägunderhållet förstärks i hela landet från norr till söder. Infrastrukturinvesteringar som leder till fler bostäder, bättre godstransporter och pålitlig arbetspendling prioriteras. Investeringarna i infrastrukturen ökar med 40 procent till år 2019.

Sverige ska vara ett av världens främsta forskningsländer. Under året arbetas en ny forskningsproposition fram med ett tioårigt perspektiv. Takten ökas i klimatomställningen. Satsningen på miljö- och klimatteknik för att stärka företagens innovationskraft utökas. Investeringstödet Klimatklivet riktas till det som ger störst effekt på klimatutsläppen.

Den andra delen av Sveriges nya jobbagenda är en aktiv näringspolitik för fler och växande företag. En strategi för en ny industrialisering tas fram. Den industrinära forskningen utvecklas. Sverige ska bli ett mer attraktivt land för investeringar inom modern industriell verksamhet. Statens riskkapital reformeras för att stödja innovativa företag i hela landet. Företag i tidiga och växande utvecklingsskeden prioriteras. Innovationsrådet har hittills identifierat tre samverkansprogram inom life science, miljö- och klimatteknik samt digitalisering.

En modern näringspolitik skapar jobb i hela landet. Skogen, det gröna guldets, ska bidra till fler jobb och brukas hållbart. Arbetet med ett nationellt skogsprogram fortsätter. Sveriges potential som turistdestination med fokus på natur- och ekoturism tas till vara. En livsmedelsstrategi arbetas fram för att öka produktionen i hela livsmedelskedjan och möta efterfrågan på ekologisk mat. En regionreform förbereds. Omfattande satsningar görs på bredbandsutbyggnad. Stödet till grundläggande kommersiell service i glesbygden utökas.

En exportoffensiv inleds. Exporten underlättas för små och medelstora företag. Svensk närvaro ökar på tillväxtmarknader. En samordningsfunktion, Team Sweden, ska effektivisera och stärka statens exportfrämjande. En exportstrategi presenteras under året.

En fri och rättvis världshandel främjas. Förhandlingarna om ett handelsavtal mellan EU och USA, TTIP, fortsätter. Ett så ambitiöst resultat som möjligt ska nås – utan att man äventyrar löntagarnas intressen, skyddet för miljön eller människors och djurs hälsa. Avtalet ska respektera demokratiskt fattade beslut.

Den tredje delen av Sveriges nya jobbagenda är satsningar på matchning och kompetens. 375 000 människor är arbetslösa i Sverige. Samtidigt finns över 80 000 lediga jobb. Det är ett stort slöseri. Nu inleds arbetet för att förbättra matchningen och ta till vara all kompetens. Ingen människas vilja att utbilda sig, förbättra sin kompetens eller gå framåt i karriären ska förslösas.

Ett nytt kunskapslyft sjsätts med 50 000 nya utbildningsmöjligheter 2016. Fler ges möjlighet att studera på yrkeshögskola, folkhögskola, högskola, yrkesvux och komvux. Alla vuxna får 2017 rätt att studera på komvux för att få gymnasiekompetens och behörighet till högre studier. Ingen ung ska dömas till långtidsarbetslöshet. Unga ska plugga eller jobba. Arbetet för att ge unga under 25 år utbildning, arbete eller praktik inom 90 dagar påbörjas nu i landets kommuner. Traineejobb och utbildningskontrakt byggs ut.

Fas 3 ska avvecklas. Arbetsmarknadspolitiken ska inte förpassa människor till en återvändsgränd i arbetslivet. Extratjänster införs. Långtidsar-

betslösa ges möjlighet att studera med bibehållet aktivitetsstöd. Upphandlingar ska användas strategiskt. Krav ska kunna ställas på att långtidsarbetslösa får jobb eller praktik. Trafikverket har som första myndighet fått detta uppdrag.

Möjligheter till delaktighet och arbete ska gälla alla, oavsett funktionsförmåga. Lönestödet utökas. Nya anställningar på Samhall möjliggörs. Stödet till funktionshindersrörelsen höjs.

Genom Sveriges nya jobbagenda investerar regeringen i bostäder, infrastruktur, forskning och klimat. Samarbetet ökar för fler och växande företag. Steg tas mot ett Sverige där matchningen på arbetsmarknaden fungerar. Alla både kan och ska bidra med sin kraft. I ett Sverige att vara stolt över arbetar alla som kan.

(Applåder)

Herr talman! De allra flesta av oss bär på minnet av en speciell lärare. En som förklarade det som var svårt. En som utmanade dig när du var redo. En som förväntade sig stordåd och som hjälpte dig att nå dit. En som såg dig. Lärarna är nyckeln till att vända utvecklingen i skolan. Men de klarar det inte själva. Hårt arbete kommer att krävas – av oss som samhälle och av alla elever och föräldrar. Regeringen har tre fokus: att höja kunskapsresultaten, att öka jämlikheten och att höja läraryrkets attraktivitet.

Tidiga insatser prioriteras. Barngrupperna i förskolan minskas. Fler anställs i grundskolan så att lärare får mer tid med eleverna och klasserna i lågstadiet kan bli mindre. Fritis stärks. Fler speciallärare anställs. Ett skolutvecklingsprogram där lärare ges grundläggande specialpedagogiska verktyg tas fram. Det har stor betydelse inte minst för barn med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar. En räkna-läsa-skriva-garanti för de tidiga åren utformas.

Resurser till skolan ska fördelas efter behov. Läxhjälp och lovskola ges till den som behöver, inte endast till den som kan betala. Särskilda satsningar görs i skolor med tuffa förutsättningar. Resurserna till kommuner som tar emot asylsökande barn i skolan ökar. Rektorer ska stärkas i sitt pedagogiska ledarskap. Kvaliteten i lärarutbildningen förbättras. 3 miljarder kronor tillförs på årsbasis för att höja lärarlönerna. Den nationella samlingen för läraryrket fortsätter. Digitaliseringen av de nationella proven och minskad administration ger lärare mer tid för eleverna.

Den psykiska ohälsan ska motverkas. Ingen ska behöva utstå diskriminering, mobbning eller annan kränkande behandling. Det gäller såväl i skolkorridorer som på nätet. Elever måste må bra för att kunna prestera bra. Rasism och sexism ska bekämpas. Elevhälsan stärks. Sveriges skolor ska vara trygga. I ett Sverige att vara stolt över kommer varje barn till sin rätt.

(Applåder)

Herr talman! Mer än 1,1 miljoner kvadratkilometer av Arktis har försvunnit. Det motsvarar ytan av Sverige, Finland och Norge. Klimatförändringarna är här, de är allvarliga och de påverkar alla – både oss som lever nu och framtida generationer.

Det går att bromsa klimatförändringarna om vi vill. Jordens temperaturökning måste hållas så långt under två grader som möjligt. Klimathotet är vår tids ödesfråga. De globala utsläppen av växthusgaser måste halveras till år 2050.

Regeringen vill ta ett klimatkliv som skyndar på omställningen till ett mer hållbart samhälle. Genom att ta ansvar i Sverige för vår klimatpåverkan visar vi ledarskap i världen. Genom att investera i klimatomställningen skapas nya svenska jobb. Sverige ska bli ett av världens första fossilfria välfärdsländer.

(Applåder)

Utsläppen ska minskas i den takt som behövs för en globalt hållbar utveckling. Omställningen ska vara effektiv och ge långsiktiga spelregler. Tåget ska vara snabbare än bilen och billigare än flyget. Ett klimatpolitiskt ramverk tas fram.

Klimatarbetet kräver ett globalt ledarskap. FN:s generalsekreterare Ban Ki Moon har yttrat: Vår generation är den första som kan utrota fattigdomen, och vi är den sista som kan stoppa klimatförändringarna.

I slutet av året samlas världens ledare i Paris för att sluta ett nytt klimatavtal. Sverige driver på för ett så ambitiöst avtal som möjligt. Utvecklingssamarbetet ska bidra till en omställning av fossilberoende ekonomier. Samtidigt ska fattiga länders motståndskraft stödjas genom klimatanpassning. Sverige ska fortsatt vara en av de främsta givarna till FN:s gröna klimatfond.

Sverige ska ta en ledande roll i genomförandet även av FN:s nya globala mål för en hållbar utveckling. Fattigdomsbekämpning, miljö- och klimatarbete och fredsbyggande hör ihop. Sverige ska gå före med en samstämmig politik som tar hänsyn till fattiga människors perspektiv, mänskliga rättigheter och planetens gränser. Arbetet med att uppnå de nya hållbarhetsmålen i Sverige inleds.

Sverige ska ha en fossilfri fordonsflotta. Förutsättningarna för miljöbilar förbättras. Nytt stöd införs för elbussar. Investeringar i laddinfrastruktur och biogas möjliggörs. Supermiljöbilspremien stärks. Miljöskatternas styrande effekt ökar. Ny kollektivtrafik möjliggörs med stadsmiljöavtalen. Satsningar görs för att fler ska cykla.

Energiomställningen fortsätter, och ett klimatsmart boende stimuleras. Det blocköverskridande samarbetet i Energikommissionen är avgörande för att skapa en långsiktig energipolitik.

Investeringar för 100 procent förnybar energi visar vägen. Ambitionerna höjs. Det skapar drivkrafter för teknikutveckling, för ekonomisk utveckling och för jobb i hela Sverige. Målet i elcertifikatssystemet höjs. Arbetet med att stötta havsbaserad vindkraft fortsätter. Upprustning och energieffektivisering av miljonprogrammen genomförs.

Sverige ska gå före på miljöområdet. Planetens gränser ska respekteras. Miljömålen ska nås. Biologisk mångfald, en giftfri vardag och god havsmiljö är prioriterade.

Ambitionerna för biologisk mångfald och ekosystemtjänster höjs. Satsningarna på skydd och skötsel av värdefulla naturområden ökar. Fler naturskogar skyddas. Fler marina reservat inrättas. Förutsättningarna för människor att utöva friluftsliv och vistas i naturen förbättras. Anslagen till friluftorganisationerna höjs.

Barn ska växa upp i en vardag fri från gifter. Försiktighetsprincipen, utbyte av farliga ämnen och principen att förorenaren betalar är utgångspunkten. Utfasning av kemikalier som är skadliga för människa och miljö skapar drivkrafter för bättre alternativ. När EU:s regelverk inte räcker till går Sverige före.

Grunden läggs för en cirkulär och biobaserad ekonomi som bidrar till att miljömålen nås. Det som i dag är avfall blir i stället en resurs som driver fram nya affärsmöjligheter. Farliga gifter ska fasas ur kretsloppen. Material ska i högre grad återanvändas.

Regeringens framtidsgrupper bidrar med en långsiktig idé- och politikutveckling som förenar konkurrenskraft och jobbskapande med ekologisk hållbarhet och social utveckling. I ett Sverige att vara stolt över tar vi klimatansvar för kommande generationer.

(Applåder)

Herr talman! Ärade ledamöter av denna församling! Känner ni Gittan – hon som i Pija Lindenbaums fantastiska bilderbok gick vilse i skogen och träffade gråvargarna? Det är berättelsen om hur en liten flicka förvärvade stort mod.

Få saker är så viktiga och så enkla som att läsa för barnen. Det kan öppna helt nya världar. Skolbibliotekens roll för ungas förmåga och lust till läsning främjas. Resurser tillförs till mer personal på skolbiblioteken.

I konsten och kulturen speglas samhället. Den ger oss djupare förståelse för vår samtid och om oss själva. Kulturen ska finnas i människors närhet. Barns kulturskapande prioriteras. Fri entré införs på statliga museer. Resurser tillförs till biografier i glesbygden.

Resurserna till idrottsrörelsen ökar för att ge fler möjlighet att idrotta. Särskilda insatser görs för att stärka idrottsrörelsens roll för nyanländas etablering.

Samerna har en särskild ställning som Sveriges urfolk. Regeringen avser att arbeta med att öka samiskt inflytande och delaktighet. Sametinget förstärks.

Sverige ska vara ett tryggt land, där vi håller ihop. Den otrygghet och de hinder som våld, hat och brottslighet innebär måste med kraft bekämpas.

Kampen mot den grova organiserade brottsligheten intensifieras. Tullen har fått i uppdrag att prioritera kampen mot vapensmuggling. Försök, förberedelse och stämpling till grova vapenbrott ska kriminaliseras. Riktade insatser görs i de mest utsatta områdena. Polisnärvaron ökar lokalt. Nyrekryteringen till kriminella gäng ska minska genom förebyggande arbete. Avhopparverksamheten stärks.

Det förebyggande arbetet för att bekämpa våld i nära relationer stärks. Statsbidragen till verksamheter som stöder våldsutsatta höjs. Sexualbrottslagstiftningen ses över för att stärka brottsoffrens ställning i rättsprocessen.

Terrorism ska förebyggas, försvåras och förhindras. Terrorkrigsresor kriminaliseras. Missbruket av pass stoppas. Brottsbekämpande myndigheter ges mer effektiva verktyg. Säkerhetspolisen får nya resurser. Samverkan mellan polis, tull och kustbevakning stärks. Det civila samhällets beredskap måste öka för att möta nya säkerhetshot.

När fördomar sprids och hatet växer, när asylboenden attackeras, när romer misshandlas och läger bränns, när judar, muslimer och kristna angrips för sin tro och när hbtq-personer möts av hat, då ska vi stå upp för alla människors rättigheter och lika värde.

(Applåder)

Demokratin måste erövrats och erövrats igen. Vi delar var och en det ansvaret i vardagen. En nationell plan mot rasism och hatbrott tas fram.

Det förebyggande arbetet mot våldsbejakande extremism förstärks. Ett nationellt forskningsprogram om rasism inrättas. Informations säkerheten stärks, och arbetet för att bekämpa brott, kränkningar och hot på internet intensifieras.

I Sverige ska du ha rätt att vara precis den du är. Det ska vara tryggt för alla, oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder.

Europa kan inte acceptera antiziganism. Det är varje medlemslands ansvar att säkerställa att medborgarna inte utsätts för diskriminering och att trygga deras sociala rättigheter. Allmosor är inte vägen ur armod. Ingen ska behöva tigga på gatan. Utbildning och jobb är lösningen.

Ett avtal för att främja möjligheter till jobb och social trygghet i hemlandet har slutits med Rumänien. Nu förs samtal med Bulgarien för att göra detsamma. Lag och ordning i Sverige ska upprätthållas. Olovliga bosättningar på allmän eller privat mark ska inte tillåtas. Hatbrott ska aldrig accepteras.

Herr talman! Sverige är i dag ett samhälle med för stora klyftor. Mellivslängden skiljer fem år mellan den med kort utbildning och den med lång. Äldre far illa när det är för lite personal inom äldreomsorgen. Så här ska inte Sverige vara. Otrygghet och klyftor håller Sverige tillbaka.

Den generella välfärden är överträffad för att jämna ut livsvillkor och skapa trygghet. Nedsänkningar ersätts nu med nya investeringar. Våra gemensamma medel ska gå till det de är avsedda för. Personalens kunskap ska tas till vara. Låt proffsen vara proffs!

En kommission för jämlik hälsa har tillsatts. Människors hälsa ska inte avgöras av socioekonomisk status. Målet är att sluta de påverkbara hälso klyftorna inom en generation.

Vården tillförs mer resurser för högre kvalitet. Satsningar genomförs för en bättre cancervård. Mammografin blir avgiftsfri. Förlossningsvården förstärks. Resurser tillförs för att minska den psykiska ohälsan hos unga. En satsning görs på kvinnors hälsa.

Pensionärernas ekonomi förbättras. Pensionärsskatten sänks som ett steg mot lika beskattning för pension och lön. För pensionärer med lägst inkomster sluts skatte klyftan helt. Bostadstillägget har höjts. Ett investeringsstöd för fler bostäder för äldre införs. Bemanningen i äldreomsorgen ökar. Arbetet med en nationell kvalitetsplan påbörjas.

Jämställdhetsintegrering sker i hela politiken. Kvinnor och män ska ha samma makt att forma samhället och sina egna liv. Världens första feministiska regering genomför nu en politik som ökar jämställdheten mellan män och kvinnor.

(Applåder)

Familjepolitiken stärks så att alla barn ges lika goda livschanser. Grundnivån i föräldraförsäkringen höjs. En modern föräldraförsäkring tas fram som är anpassad till dagens arbetsmarknad och fungerar för alla familjekonstellationer, även stjärnfamiljer. En tredje månad reserveras för vardera föräldern.

En satsning på att rusta upp den sociala barn- och ungdomsvården påbörjas. Samhällets skydd för de mest utsatta är ett nät av människor, ofta socialsekreterare. De har länge kämpat i skymundan.

Fusket i välfärdssystemen ska bekämpas. Ett arbete påbörjas för att komma till rätta med missbruk kring personlig assistans och subventionerade anställningar. Välfärden ska skyddas från ekonomisk brottslighet. En ny fuskdelegation tillsätts.

Ett kraftfullt åtgärds paket tas fram för att bromsa de växande sjuktalen. Ingen ska ju behöva bli sjuk av sitt arbete. En ny arbetsmiljöstrategi arbetas fram. Den bortre tidsgränsen i sjukförsäkringen tas bort. Sjukförsäkringen ska leda människor tillbaka till arbete, inte till fattigdom.

Arbetslöshetsförsäkringen förbättras. Taket har höjts. Ett arbete inleds för att fler ska kunna kvalificera sig och ansluta sig till försäkringen. Ett lagförslag läggs fram för att stoppa missbruket av visstidsanställningar. Ekonomisk trygghet leder till att människor bejakar förändring i arbetslivet. Det är bra både för individen och för Sveriges företag.

Herr talman! Vi har börjat resan mot ett samhälle som håller ihop och där människor finns till för varandra. Steg för steg lägger vi grunden för ett Sverige där fler jobb skapas och arbetslösheten minskar. Ingen lämnas efter. Ingen hålls heller tillbaka, för det solidariska samhället är också det framgångsrika samhället.

Steg för steg skapar vi en skola där barnen lär sig mer. Varje barn utmanas och får det stöd hen behöver, för vi vet att en jämlik skola leder till högre kunskapsresultat.

Steg för steg höjer vi ambitionerna för klimatpolitiken, för det finns ingen annan väg om vi ska hejda klimatförändringarna. Och vi vet att det rustar Sverige för framtiden.

Det ska den blågula flaggan symbolisera. Tillsammans skapar vi ett Sverige att vara ännu mer stolta över.
(Applåder)

§ 3 Ceremonin avslutades kl. 15.13.

Bilaga

Program för öppnandet av riksmötet 2015/16
tisdagen den 15 september 2015 kl. 14.00

Chichester marsch

Trumpetare ur Livgardets dragonmusikkår

Kungssången

I samma andetag

Lisa Nilsson

Talmannen

uppmanar Hans Majestät Konungen att öppna riksmötet

H. M. Konungen

förklarar riksmötet 2015/16 öppnat

Fanfar

Trumpetare ur Livgardets dragonmusikkår

Det säger ingenting om oss

Lisa Nilsson

Statsministern

presenterar regeringsförklaringen

Himlen runt hörnet

Lisa Nilsson

Nationalsången

Grand marsch

Trumpetare ur Livgardets dragonmusikkår

Medverkande

Riksplan:

Arméns musikkår

Trapphallen:

Folkdansgillet Kedjan

Torsö Vokalensemble

Ackompanjemang: Simon Ljungman

Körledare och arrangör: Anders Rosén

Plenisalen:

Lisa Nilsson

Trumpetare ur Livgardets dragonmusikkår
under ledning av Anders Ahlbin

Innehållsförteckning

Prot. 2015/16:2
15 september

§ 1 Riksmötets öppnande	1
Anf. 1 TALMANNEN.....	1
Anf. 2 HANS MAJESTÄT KONUNGEN	1
§ 2 Regeringsförklaring.....	3
Anf. 3 TALMANNEN.....	3
Anf. 4 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S).....	3
§ 3 Ceremonin avslutades kl. 15.13.	11
Bilaga	12